

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Hoezo probleemouders? Tien opstellen over de ongemakkelijke relatie ouders-maatschappij

Solidariteit uit de eigen omgeving, van ouders op het schoolplein of familieleden en solidariteit vanuit de grotere gemeenschap blijken cruciaal voor goed genoeg ouderschap.

Alice van der Plas, de redacteur van het boek, zegt in haar conclusie in het laatste hoofdstuk: 'Ouders voor wie een kind grootbrengen moeilijk is, een opgave, misschien niet haalbaar, zullen er altijd zijn. "Risico-ouders" dus? Ja! - Maar "probleemouders?" - Alléén wanneer we die vaders en moeders laten aanmodderen' (p.92).

Dit boekje is voor alle hulpverleners die met ouders en kinderen te maken hebben een aanrader. Het geeft geen pasklare oplossingen maar het zet je ten minste aan het denken. En het geeft stof tot discussie

Kinderen uit de knel - Een interventie voor gezinnen verwickeld in een vechtscheiding

Justine van Lawick & Margreet Visser (2014)
Amsterdam: Uitgeverij SWP. 174 pp. € 29,50.
ISBN: 978 90 8850 533 1.

Nikander Ruhl

Terwijl in het Lorentzhuis, centrum voor systeemtherapie, behandelaars regelmatig verstrikt raakten in de destructieve strijd van scheidende ouders, worstelden behandelaars in het Kinder- en Jeugdtraumacentrum (KJTC) met aanmeldingen van kinderen met klachten gerelateerd aan de vechtscheiding van hun ouders. De beide centra sloegen de handen ineen en ontwikkelden een programma voor vechtscheidende ouders en hun kinderen. Inmiddels is enkele jaren ervaring opgedaan en de effectiviteit van het programma wordt momenteel in samenwerking met de Vrije

met collega's. Maar ook sommige ouders zullen blij zijn met dit boekje en er veel van zichzelf in kunnen herkennen. En je leest het in een uurtje uit. Dat is dan weer handig wanneer je zowel een druk bezette ouder als hulpverlener bent.

Leny van Dalen is psychiater, systeemtherapeut en eerste geneeskundige bij Stichting Geriant te Heerhugowaard.
E-mail: l.vandalen@geriant.nl.

Literatuur

Ploeg, J.D. van der (2015). *Kijk op de Nederlandse jeugd*. Apeldoorn: Maklu.

Prins, S. (2015). Interview met Jan Dirk van der Ploeg: Jongeren zijn niet onder één noemer te brengen. *Het Parool, Wetenschap*, 25 april, 39.

Universiteit onderzocht. Van Lawick en Visser, van respectievelijk het Lorentzhuis en het KJTC, beschreven de methodiek voor hulpverleners die het programma willen toepassen. Daarbij moet worden opgemerkt dat de merknaam 'Kinderen uit de knel' slechts gebruikt mag worden wanneer je in deze methodiek bent opgeleid.

Het boek bestaat uit een inleiding, twee hoofdstukken en een nawoord. Na de inleiding volgt een hoofdstuk waarin de theoretische onderbouwing van het programma wordt beschreven. Hierin stippen de auteurs veel theoretische onderwerpen en invalshoeken aan. De auteurs presenteren de informatie aan de hand van vijf relevante thema's. Toch duizelt het mij al snel. Ook na enkele keren lezen krijg ik geen goed overzicht. Wat mij betreft had de theorie gestileerder beschreven kunnen worden. Het hoofdstuk had aan leesbaarheid gewonnen als de schrijvers zich beperkt hadden tot een enkele theorie of invalshoek en deze wat meer hadden uit-

gewerkt. Ik denk dat het verband tussen de theorie en de methodiek van het programma dan ook duidelijker uit de verf gekomen was.

De methodiek wordt in het volgende hoofdstuk uitgebreid toegelicht en beschreven. Doel van het programma is het waarborgen van een veilig opvoedingsklimaat voor de kinderen. Zij staan immers centraal. Het is essentieel dat de ouders verantwoordelijkheid nemen voor het scheppen van dit klimaat. Belangrijke kenmerken van de methodiek zijn het werken met zes gezinnen tegelijkertijd, het werken in twee parallele groepen, namelijk een ouder- en een kindergroep, en het betrekken van het netwerk rond de gezinnen.

Gezinnen worden na verwijzing voor deelname geselecteerd met behulp van een uitgebreide intake. Een hoge drempel, lijkt me: beide ouders moeten bijvoorbeeld apart bellen voor de aanmelding en beiden moeten lijsten met vragen over de kinderen en toestemmingsformulieren inleveren.

Na de intake volgt een netwerkbijeenkomst waarin uitleg gegeven wordt over het programma en de werkwijze. Vervolgens vinden acht sessies plaats. In het boek wordt de inhoud van de sessies zowel in tekst als in schema weergegeven. Uit de uitwerking en de gegeven voorbeelden blijkt duidelijk dat de auteurs en hun collega's putten uit rijke ervaring en dat ze een gedetailleerd, doordacht en in opzet elegant programma gemaakt hebben. De elegantie zit wat mij betreft met name

in de ruimte die het draaiboek biedt: parallelsessies voor de kinder- en oudergroep met elk twee therapeuten, en terwijl de gezinnen voor de sessie en in de pauze bijeen zijn, nemen de therapeuten gezamenlijk tijd voor voorbereiding en afstemming. Hoewel het draaiboek gedetailleerd is, is duidelijk dat het programma ruimte laat voor aanpassingen, mocht dat noodzakelijk blijken tijdens een lopende behandeling.

In het nawoord merken de auteurs op dat het boek een weergave is van werk in ontwikkeling. Aanpassingen in het programma werden bij het verschijnen van het boek al overwogen. De schrijvers zeggen toe belangrijke veranderingen, in afwachting van een nieuwe druk van het boek, alvast te vermelden op de website www.kinderenuitdeknel.nl.

Na het lezen van het boek ben ik onder de indruk van het initiatief van het Lorentzhuis en het KJTC en van de pakkende, heldere en praktische beschrijving van het programma door de auteurs. Ik ben ook nieuwsgierig naar de resultaten en hoop dat de behandelaars van het Lorentzhuis en het KJTC hun creativiteit in de toekomst ook willen gebruiken voor een programma voor kinderen van vechtscheidende ouders voor wie de drempel van het hier beschreven programma te hoog is.

Nikander Ruhl is psychiater en systeemtherapeut i.o., werkzaam bij GGZ inGeest, locatie De Nieuwe Valerius in Amsterdam. E-mail: n.ruhl@ggzingeest.nl.